

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 13 mei 2003

betreffende de staatssteun die België voornemens is te verlenen aan NV Volvo Cars te Gent

(kennisgeving geschied onder nummer C(2003) 1485)

(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Franse taal zijn authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(2003/665/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name op artikel 62, lid 1, onder a),

Na de belanghebbenden overeenkomstig de genoemde artikelen te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

PROCEDURE

- (1) De voorgenomen steun werd bij de Commissie aangemeld bij brief van 15 mei 2002. De Commissie verzocht om nadere inlichtingen bij brief van 25 juni en 20 augustus 2002, waarop België antwoordde op 23 juli 2002 en 18 september 2002.
- (2) Op 27 november 2002 besloot de Commissie de procedure van artikel 88, lid 2, van het Verdrag in te leiden (besluit tot inleiding van de formele onderzoeksprocedure), omdat zij twijfelde aan de verenigbaarheid van de steun met de gemeenschappelijke markt. Bij brief van 28 januari 2003 maakte België zijn standpunt bekend over de inleiding van de onderzoeksprocedure.
- (3) Het besluit van de Commissie tot inleiding van de procedure is in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakt ⁽²⁾, waarbij de belanghebbenden werd verzocht hun opmerkingen over de steun te maken. De Commissie heeft echter van geen van de belanghebbenden opmerkingen ontvangen.

GEDETAILLEERDE BESCHRIJVING VAN DE STEUN

- (4) De begunstigde van de steun is de NV Volvo Cars, gevestigd te Gent en eigendom van Ford Motor Company. De fabriek van Volvo Gent vervaardigt momenteel de Volvo

S60 en S70 modellen. Vanaf 2003 zal Volvo er de nieuwe V40 en S40 modellen produceren. Voor de opleiding van de huidige en de 1 400 nieuwe personeelsleden wil Volvo een bedrag van ongeveer 27,58 miljoen EUR aan opleidingsmaatregelen uitgeven gedurende de periode 2002-2004.

- (5) Rekening houdend met het feit dat de personeelskosten voor de deelnemers aan de opleiding het totaal van de andere in aanmerking komende kosten niet mag overschrijden, bedragen de in aanmerking komende opleidingskosten 15 180 393 EUR. Volgens België omvatten de subsidiabele investeringen specifieke opleidingsselementen ten bedrage van 4 294 532 EUR. De kosten voor algemene opleiding bedragen 10 885 861 EUR.
- (6) België is voornemens opleidingssteun van ongeveer 6,51 miljoen EUR te verlenen (netto actuele waarde 5,88 miljoen EUR) gedurende een periode van drie jaar, van 2003 tot en met 2005. De voorgenomen steun zal worden verleend in de vorm van „ad hoc”-steun van de Vlaamse Gemeenschap voor specifieke opleiding (ongeveer 1,07 miljoen EUR) en algemene opleiding (ongeveer 5,44 miljoen EUR).
- (7) Met het oog op de nieuwe investeringen in de fabriek hebben de belangrijkste afdelingen van Volvo Cars, met name de lasafdeling, de lakstraat, de eindassemblage-, de logistiek- en de engineering-afdeling, een project uitgewerkt om de vaardigheden van zowel de nieuwe personeelsleden als degenen die reeds voor het bedrijf werken, te verbeteren. De opleidingsregeling kan worden onderverdeeld in elf opleidingsonderdelen: kennis van de machines, specifieke kennis in verband met bepaalde posten of taken, PC-opleiding (MS Office enz.), technische kennis (elektriciteit, elektronica, mechanica, robotica enz.), kwaliteit (ISO, auditing enz.), kosten, onderhoudsuitrusting, verbeteringsinstrumenten (six sigma, TPM enz.), veiligheid, persoonlijke vaardigheden, milieu.

⁽¹⁾ PB C 2 van 7.1.2003, blz. 2.

⁽²⁾ Zie voetnoot 1.

REDENEN VOOR DE INLEIDING VAN DE PROCEDURE

- (8) In haar besluit van 27 november 2002 tot inleiding van de procedure uitte de Commissie haar twijfel over de wijze waarop de Belgische autoriteiten de definitie van algemene versus specifieke opleiding interpreteerden. Het kon niet worden uitgesloten dat in het project een al te ruime definitie van algemene opleiding werd gehanteerd.
- (9) De Commissie is van mening dat de loutere aanwezigheid van een algemene opleidingscomponent in een module niet uitsluit dat deze module hoofdzakelijk opleidingen van specifieke aard verschaft. Voor bepaalde opleidingseenheden beschikte de Commissie niet over voldoende informatie over de precieze inhoud van deze opleidingen om te bepalen of zij van algemene aard waren. Op basis van de aan de Commissie verstrekte gegevens was het onmogelijk om algemene en specifieke opleidingscomponenten van elkaar te onderscheiden binnen de elf opleidingsonderdelen. De Commissie had meer specifieke informatie nodig over de onderdelen van de algemene en de specifieke opleiding. Verder moest worden meegedeeld welke van de elf opleidingsonderdelen werd erkend, gecertificeerd of gehomologeerd door een overheidsorgaan.

OPMERKINGEN VAN BELGIË

- (10) In zijn opmerkingen naar aanleiding van de inleiding van de procedure van 28 januari 2003 verstrekte België gedetailleerde informatie over de elf opleidingsonderdelen van het project. Deze bijkomende informatie bevat onder andere gegevens over de inhoud, het doel, de deelnemers en de duur van de belangrijkste individuele opleidingen. België heeft eveneens verduidelijkt dat de opleiding voor personeelsleden in de lakstraat elementen bevat die zowel algemeen als specifiek zijn. Met de specifieke opleidingskosten op dit gebied is geen rekening gehouden, aangezien deze gegevens nog niet beschikbaar waren ten tijde van de aanmelding.
- (11) Daarenboven heeft België documentatie verstrekt van verschillende openbare opleidingsinstellingen (zoals de „Katholieke Hogeschool Sint Lieven”, het „Hoger Technisch Instituut Sint Antonius” en „Edugo Campus Glorieux”), waarin expliciet wordt bevestigd dat een aantal opleidingscursussen algemeen van aard zijn, voornamelijk met betrekking tot de opleidingsonderdelen „kennis van de machines” en „technische kennis (elektriciteit, mechanica, robotica enz.)”.

BEOORDELING VAN DE STEUN

- (12) Volgens artikel 87, lid 1, van het Verdrag zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voorzover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is voldaan aan

het criterium van de ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer zodra de begunstigde een economische activiteit uitoefent waarin sprake is van handelsverkeer tussen lidstaten.

- (13) De Commissie merkt op dat de aangemelde opleidingssteun wordt verleend via staatsmiddelen aan een individuele onderneming die daardoor begunstigd wordt omdat aldus de kosten worden beperkt die zij normaliter zou moeten dragen indien zij haar werknemers nieuwe vaardigheden zou willen aanleren door middel van uitvoering van het aangemelde opleidingsprogramma. Bovendien is de begunstigde van de steun, NV Volvo Cars, een onderneming die auto's ontwerpt, fabriceert en verkoopt, hetgeen een economische activiteit is waarin handelsverkeer bestaat tussen lidstaten. Derhalve valt de betrokken opleidingssteun binnen het toepassingsgebied van artikel 87, lid 1, van het Verdrag.
- (14) Verordening (EG) nr. 68/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag op opleidingssteun⁽¹⁾ (hierna „de verordening” genoemd), geldt voor opleidingssteun in alle sectoren en bepaalt dat steunmaatregelen die aan alle voorwaarden van de verordening voldoen, verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden geacht en niet onderworpen zijn aan de aanmeldingsverplichting van artikel 88, lid 3, van het Verdrag, mits zij een uitdrukkelijke verwijzing naar de verordening bevatten.
- (15) Artikel 5 van de verordening bepaalt dat de aanmeldingsverplichting blijft bestaan wanneer het bedrag dat voor één enkel opleidingsproject aan één onderneming wordt verleend, meer dan 1 miljoen EUR bedraagt. De Commissie wijst erop dat de aangemelde steun in dit geval ongeveer 6,51 miljoen EUR bedraagt, dat deze steun aan één onderneming wordt verleend en dat het opleidingsproject één enkel project is. De Commissie merkt op dat de aanmelding betrekking heeft op een individuele steunmaatregel die niet krachtens een goedgekeurde regeling wordt verleend. Zij is daarom van mening dat de aanmeldingsverplichting van toepassing is; de aanmelding zal, overeenkomstig overweging 4 van de verordening, door de Commissie met name aan de in de verordening vervatte criteria worden getoetst.
- (16) Overeenkomstig artikel 3, lid 1, van de verordening zijn individuele steunmaatregelen die aan alle voorwaarden van de verordening voldoen, verenigbaar met de gemeenschappelijke markt in de zin van artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag.
- (17) De Commissie wijst erop dat het onderscheid tussen specifieke en algemene opleidingsacties is vervat in artikel 4 van de verordening. Overeenkomstig artikel 2 van de verordening wordt onder specifieke opleiding verstaan onderricht dat direct en hoofdzakelijk op de huidige of toekomstige functie van de werknemer in de begunstigde onderneming gericht is en door middel waarvan bekwaamheden worden verkregen die niet of slechts in beperkte mate naar andere ondernemingen of andere werkgebieden overdraagbaar zijn.

⁽¹⁾ PB L 10 van 13.1.2001, blz. 20.

- (18) Een algemene opleiding wordt in artikel 2 van de verordening gedefinieerd als onderricht dat niet uitsluitend of hoofdzakelijk op de huidige of toekomstige functie van de werknemer in de begunstigde onderneming gericht is, maar door middel waarvan bekwaamheden worden verkregen die in ruime mate naar andere ondernemingen of werkgebieden overdraagbaar zijn, zodat de inzetbaarheid van de werknemer wordt verbeterd. De opleiding houdt verband met de algemene activiteiten van de onderneming en verschaft bekwaamheden die in ruime mate naar andere ondernemingen of werkgebieden overdraagbaar zijn. Een opleiding is „algemeen” wanneer zij bijvoorbeeld door verschillende onafhankelijke ondernemingen gezamenlijk wordt georganiseerd of ten goede kan komen aan werknemers van verschillende ondernemingen, dan wel wanneer zij wordt erkend, gecertificeerd of gehomologeerd door een overheidsorgaan of -lichaam of door een ander lichaam of orgaan waaraan een lidstaat of de Gemeenschap de bevoegdheid daartoe heeft toegekend.
- (19) De in aanmerking komende kosten van een steunvoornemen op het gebied van opleiding worden opgesomd in artikel 4, lid 7, van de verordening. Wat de personeelskosten van de deelnemers aan de opleiding betreft, heeft België bevestigd dat slechts de uren gedurende welke de cursisten daadwerkelijk aan de opleiding deelnemen, in aanmerking zijn genomen. Overeenkomstig artikel 4, lid 7, onder f), van de verordening is slechts rekening gehouden met de personeelskosten van degenen die de opleiding volgen ten belope van ten hoogste het totaal van de overige, in de punten a) tot en met e), van artikel 4, lid 7, bedoelde, in aanmerking komende kosten. Op basis van de door België verstrekte informatie merkt de Commissie op dat de totale in aanmerking komende kosten van het opleidingsprogramma 15,18 miljoen EUR bedragen.
- (20) Overeenkomstig artikel 4, leden 2 en 3, is opleidingssteun verenigbaar met de gemeenschappelijke markt indien de daarin vastgestelde steunintensiteiten ten aanzien van de in aanmerking komende kosten in acht worden genomen. Overeenkomstig de verordening bedragen de maximumsteunintensiteiten die kunnen worden toegestaan voor het project in kwestie, dat door een grote onderneming wordt uitgevoerd, 25 % voor specifieke opleiding en 50 % voor algemene opleiding.
- (21) In haar besluit tot inleiding van de procedure uitte de Commissie haar twijfel over de wijze waarop de Belgische autoriteiten de definitie van algemene opleiding versus specifieke opleiding hebben geïnterpreteerd. Het kon niet worden uitgesloten dat in het project een al te ruime definitie van algemene opleiding werd gehanteerd aangezien de Commissie niet over voldoende informatie beschikte over de precieze inhoud van deze opleidingen om te bepalen of zij van algemene aard waren. Ook moest worden meegedeeld welke van de elf opleidingsonderdelen werd erkend, gecertificeerd of gehomologeerd door een overheidsorgaan.
- (22) In zijn opmerkingen over de inleiding van de procedure van 28 januari 2003 verstrekte België gedetailleerde informatie over de elf opleidingsonderdelen van het project. Deze bijkomende informatie bevat onder andere gegevens over de inhoud, het doel, de deelnemers en de duur van de belangrijkste individuele opleidingen. België heeft eveneens verduidelijkt dat de opleiding voor personeelsleden in de lakstraat elementen bevat die zowel algemeen als specifiek zijn. Met de specifieke opleidingskosten op dit gebied was geen rekening gehouden, aangezien deze gegevens nog niet beschikbaar waren ten tijde van de aanmelding.
- (23) Dankzij de verstrekte aanvullende informatie kon de Commissie vaststellen in hoeverre de opleidingen die zowel specifieke als algemene onderdelen bevatten, algemeen van aard waren. Het aantal opleidingsuren dat aan algemene opleiding wordt besteed bedraagt 455 756 (71,71 % van het totaal). De opleidingsuren voor specifieke opleiding belopen 179 762 (28,29 % van het totaal). Het verstrekte onderricht is niet alleen gericht op de huidige of toekomstige functie van de werknemer in de begunstigde onderneming, maar zorgt ook voor bekwaamheden die in ruime mate naar andere ondernemingen of werkgebieden overdraagbaar zijn, zodat de inzetbaarheid van de werknemer wordt verbeterd.
- (24) Daarenboven heeft België documentatie verstrekt van verschillende openbare opleidingsinstellingen (zoals de „Katholieke Hogeschool Sint Lieven”, het „Hoger Technisch Instituut Sint Antonius” en „Edugo Campus Glorieux”), waarin expliciet wordt bevestigd dat een aantal opleidingscursussen algemeen van aard zijn, voornamelijk met betrekking tot de opleidingsonderdelen „kennis van de machines” en „technische kennis (elektriciteit, mechanica, robotica enz.)”.
- (25) Op basis van de door België verstrekte documenten concludeert de Commissie dat de algemene opleidingskosten 10 885 861 EUR bedragen en dat de specifieke opleidingskosten 4 294 532 EUR bedragen. De toepasselijke maximale steunintensiteit voor specifieke opleiding bedraagt 25 % van de in aanmerking komende kosten en de toepasselijke maximale steunintensiteit voor algemene opleiding bedraagt 50 % van de in aanmerking komende kosten.
- (26) De toegestane steun bedraagt 1 073 633 EUR voor specifieke opleiding (25 % van de in aanmerking komende kosten) en 5 442 930 EUR voor algemene opleiding (50 % van de in aanmerking komende kosten). De totale toegestane steun voor het project bedraagt 6 516 563 EUR en zal in drie gelijke jaarlijkse termijnen worden uitgekeerd gedurende de periode 2003 tot en met 2005.
- (27) Overeenkomstig artikel 6, lid 2, van de verordening, mag steun die krachtens de verordening is vrijgesteld, niet worden gecumuleerd met enige andere staatssteun noch met andere bijdragen van de Gemeenschap met betrekking tot dezelfde in aanmerking komende kosten, indien een dergelijke cumulering ertoe zou leiden dat de steunintensiteit hoger is dan in de verordening is vastgesteld.
- (28) De Commissie merkt op dat België heeft meegedeeld dat Volvo Cars Gent een steunaanvraag voor opleidingsmaatregelen heeft ingediend uit hoofde van het Europees Sociaal Fonds (doelstelling 3, prioriteit 4) voor een totale steun van 321 775 EUR. Daarnaast werden 200 opleidingscheques met een totale waarde van 6 000 EUR gekocht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap tegen een prijs van in totaal 3 000 EUR. België heeft de Commissie ervan verzekerd dat in geen van beide gevallen cumulering van staatssteun zal plaatsvinden met betrekking tot dezelfde in aanmerking komende kosten, wat ertoe zou leiden dat de steunintensiteit hoger is dan in de verordening vastgesteld.

CONCLUSIE

- (29) Gelet op het bovenstaande voldoet de opleidingssteun van 6 516 563 EUR in nominale waarde, uitbetaald in drie gelijke jaarlijkse termijnen gedurende de periode 2003 tot en met 2005, aan de criteria om als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te worden beschouwd op grond van artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De staatssteun voor opleiding die België voornemens is aan NV Volvo Cars te verlenen ten bedrage van 6 516 563 EUR in nominale waarde, welke in drie gelijke jaarlijkse termijnen gedurende de periode 2003 tot en met 2005 zal worden uitbetaald, is verenigbaar met de gemeenschappelijke markt in de zin van artikel 87 van het Verdrag.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot het Koninkrijk België.

Gedaan te Brussel, 13 mei 2003.

Voor de Commissie
Mario MONTI
Lid van de Commissie
